

Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi

Cilt 2(2019), Sayı 3, 1-13

Yas Bahçesinde Beş Gün: Levlâ' nın Hikâyesi (Bir Borderline Kişilik Yapılanmasının Yas Süreci)*

Fatih PULAT¹, Gamze AKYÜZ², Ümit AKÇAKAYA³

Özet

Model müzik grubunun çıkarmış olduğu "Levlâ' nın Hikâyesi" albümündeki beş şarkı (Ağlamam Zaman Aldı, Bize Susmak Yakışır, Antidepresan Gülümsemesi, Levlâ Vazgeçti, Sen Ona Âşıksın), borderline kişilik örüntüsü özellikleri sergilediği düşünülen "Levlâ" karakterinin sevgilisi tarafından terk edilmesi sonucu yaşadığı yas süreci bağlamında incelenmiştir. Beş yas evresinin (inkâr, öfke, pazarlık, depresyon ve kabullenme) sırasıyla yaşandığı, albümün ilk beş şarkısında görülmektedir. Ayrılık sonrası yas sürecinin belli aşamalarını deneyimleyen borderline yapının, her bir aşamada, yaşadığı ilişkiye ve ayrılık yaşadığı partnerine yönelik yüklediği anlamları, şarkı sözleri aracılığıyla dışa vurduğu düşünülmektedir. Bu şarkı sözlerinin anlamları ve aksettiği duygular, bütüncül psikoterapi bağlamında ele alınmış, başvuru içerik analizi çözümleme yöntemi ile kuramlar arası bir gezinti yapılarak incelenmiştir. Bunların yanı sıra, herhangi bir kayıp sonrasında yaşanan yas sürecinin, insanın psikolojik sağlığı ve gelişimi açısından ne tür bir öneme sahip olduğu, yas sürecinin yaşanmaması sonucu açığa çıkan psikolojik tepkiler ve “patolojik yas” konuları çalışmanın sunum içeriğinde tartışılacak konular arasında bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aktarım, Borderline, Bütüncül Psikoterapi, Yas Süreci

Five Days in The Mourning Garden: The Story of Levlâ (Mourning Process of A Borderline Personality Structure)*

Abstract

Five songs ("My Crying Took Time", "It Suits Us Keep Silent", "Antidepressant Smile", "Levla Quited" and "You Love Him") in the album "The Story of Levlâ" released by The Model Band were analyzed in the context of the mourning process of "Levla", who was thought to exhibit borderline personality structure characteristics, after she was abandoned by her beloved. It is seen in the first five songs of the album that the five stages of grief, denial, anger,

* Çalışmanın bir bölümü, II.Ulusal Bütüncül Psikoterapi Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Klinik Psikolog, Milli Eğitim Bakanlığı, fatihalasehir@hotmail.com

² Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, gamze_akyuz91@hotmail.com

³ Uzm. Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, umitakcakaya@gmail.com

bargaining, depression and acceptance were experienced respectively. It is thought that the borderline structure which experienced the certain stages of the mourning process after separation, externalized the meanings she ascribed towards the relationship she had and the partner she was abandoned by through the lyrics at each stage. The meanings of these lyrics and their emotions were handled in the context of the integrative psychotherapy, the referred content analysis was examined with the analysis method making use of cross theory. In addition, the subjects of the importance of the mourning process after any loss in terms of human psychological health and development, the psychological reactions resulting from the absence of mourning process and the pathological grief are among the topics to be discussed in the presentation content of the study.

Keywords: Transference, Borderline, Integrative Psychotherapy, Mourning Process

Giriş

Yaşamın herhangi bir dönemindeki kayıplar ve ayrılıklar, bireyleri farklı şekillerde etkileyebilmektedir. Her kaybın ya da ayrılığın arkasından yas sürecinin yaşanması beklenen bir durumdur. Yas sürecinde her birey farklı tepkiler vermekle birlikte tepkilerin niteliği ve şiddeti kişilik yapılanması, yaş, sosyo-kültürel seviye, dini inanç ve kültüre göre farklılıklar göstermektedir.

Literatürde, yas sürecinin birbirinden farklı sıralamaları ve tanılamaları olduğu fark edilmiştir. Kübler-Ross (1969) yas süreci için “inkâr”, “öfke”, “pazarlık”, “depresyon” ve “kabullenme” olmak üzere beş aşama tanımlamıştır. Bowlby (1973) yas sürecinin; “uyuşukluk”, “kaybedilen kişiyi arama”, “umutsuzluk” ve “yeniden organize olma” aşamalarından oluştuğunu belirtmiştir. Parkes (1987) “alarm”, “arama”, “hafifleme”, “öfke-suçluluk” ve “yeni bir kimlik kazanma” olmak üzere beş aşamada tanımlamıştır. Rando (1993) ise yas sürecini “kaçınma”, “yüzleşme” ve “uyum” olmak üzere üç aşamada tanımlamıştır (Brown-Saltzman, 2006).

Konuyla ilgili yapılan literatür incelemesinde, yas sürecinin birçok araştırma kapsamında incelendiği tespit edilmiş ancak borderline kişilik örüntüsünün yas sürecinde neler yaşadığı, ne gibi duygusal ve davranışsal tepkiler geliştirdiğine dair belirgin bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ülkemizdeki Model müzik grubunun çıkarmış olduğu "Levlâ' nın Hikâyesi" adlı albümde yer alan “Yas Bahçesinde Beş Gün” adlı beş müzik parçasının, Kübler-Ross’ un (1969) tanımladığı yas süreçlerinden esinlenerek oluşturulduğu fark edilmiştir. “İnkâr”, “öfke”, “pazarlık”, “depresyon” ve “kabullenme” isimleri adı altında sunulan bu beş parçada geçen şarkı sözlerinin, bir borderline kişilik yapılanmasının yas sürecinde verdiği duygusal tepkileri içerdiği fark edilmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmanın borderline kişilik yapılanmasındaki kişilerin yaşadıkları

ayrılıklar sonrasında nasıl bir yas süreci deneyimlediklerini anlamak konusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Nitel araştırma tekniği kullanılan bu çalışmada "Levlâ' nın Hikâyesi" albümündeki her bir şarkı sözü, Bütüncül Psikoterapi ve Kübler-Ross' un (1969) tanımladığı yas süreçleri bağlamında içerik analizine tabi tutulmuştur.

Yas

Duygusal olarak bağlı olduğumuz kişi, yer, konum, statü ya da nesnelere kaybına yönelik verdiğimiz fiziksel, duygusal, bedensel, bilişsel ve psişik her türlü tepki “yas” olarak adlandırılmaktadır. Yas, kişi için anlam taşıyan bir sevgi nesnesinin yitiminden sonra psişik dengenin yeniden kurulmasını sağlayan zihinsel ve duygusal da bir süreçtir. Yas, insanın kayıplara verdiği doğal ve evrensel bir yanıtıdır ve değer verilen her türlü nesne kaybıyla ilgili olabilmektedir. Aslında büyük ya da küçük her şeyin kaybının ardından yas tutulmaktadır. Bu, bir yakının ölümü olabileceği gibi değer atfedilen bir kolyenin kaybı da olabilmektedir. Her kayıp, her kişide kaçınılmaz olarak bir yas süreci ortaya çıkartır, daha önceki kayıpları tekrar canlandırır ve eğer yası gerektiğince tutulursa, değişime ve büyümeye aracılık edebilir (Volkan, 2010).

Yas'ın Evreleri

Kübler-Ross (1969); kayıp yaşayan bireylerin yas sürecini, inkâr, öfke, pazarlık, depresyon, kabullenme olarak sıralamaktadır. Kayba verilen tepkilerin, yeni duruma uyum sağlanana kadar aşamalar halinde ilerlediğini belirleyen Ross' a göre, yas sürecinin içerdiği beş temel aşama şu şekildedir:

1. *İnkâr*: Kişinin; kaybı kabul etmediği, “Bir hata olmalı, benim başıma gelmiş olamaz!” gibi tepkiler verdiği dönemdir. Bu aşamada kişi, “Hayır, o ölmedi.”, “Bu durum gerçek olamaz!” gibi cümleler kurabilir. Aslında bu ilk aşamanın, şok edici duruma alışabilmek için organizmanın verdiği koruyucu bir tepki olarak bireye zaman kazandırması açısından yararlı olduğu düşünülse de geçici bir süreç olması beklenmektedir. İnkâr sürecinin tamamlanamaması, sürecin patolojik bir yasa dönüşmesine yol açabildiği gibi uzaması, kişinin benlik bütünlüğünü bozarak psikotik bir hal almasına da neden olabilmektedir.

2. *Öfke*: Kaybın gerçekliği ile yüzleşmenin ardından, durumun sorumlusunun arandığı, nedenlerinin merak edildiği ve sorgulandığı aşamadır. Bu aşamada yaşanan kayıpla ilgili kişi; kendini, kayıp olan kişiyi, uzmanları, kaderi ya da Tanrıyı suçlayabilmektedir. Bu aşamada kişi, “neden ben”, “neden bırakıp gitti” ya da “bunu hak etmedim” şeklinde isyanın da eşlik ettiği bir takım cümleleri kurabilmekte ya da zihninden geçirebilmektedir.

3. *Pazarlık*: Kişinin çaresizlik yalnızlık ve ümitsizlik içinde mucizevi iyileşmeler ümit ettiği ve bu gerçeği değiştirmek istediği evredir. Bu aşamada kişi, “Allah’ım bana sabır ver, bu acı geçmezse canımı al” ya da “o geri gelsin bir daha asla böyle davranmayacağım” şeklinde pazarlık içeren cümleler kurabilmektedir.

4. *Depresyon*: Kişinin gerçeği tamamen idrak etmesiyle çaresizliğini kabullendiği ve acının gerçek anlamda yaşandığı dönemdir. İçer kapanma, üzüntüyü ve hüznü yaşama, yalnızlaşma bu dönemdeki kişilerde gözlenen duygusal tepkiler arasındadır.

5. *Kabullenme*: Gerçeğin kabulüyle birlikte, “bundan sonra ne yapabilirim” sorusunun sorulduğu, yeni şartlara uyum sağlanarak hayatın yeniden organize edildiği bir evredir. Bu aşamayla beraber kişi, yaşama eskisinden farklı bir bakış açısı geliştirerek devam eder (Gören, 2016).

Bulgular

Levlâ' nın Hikâyesinin Yas Evreleri Açısından İncelenmesi

Bu bölümde, şarkı sözlerinde geçen cümle ve duygular kuramsal bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Her bir şarkıda geçen ilgili cümle içeriklerinin, Kübler-Ross’ un yas süreci aşamalarıyla ne kadar uyumlu tepkiler olduğuna bakılmıştır. Bu bağlamda, borderline kişilik özellikleri sergileyen birinin nesne kaybı yaşadığında sergilediği yas tepkileri incelenmiştir.

1. Ağlamam Zaman Aldı: İnkâr

Kaç zaman oldu ben hâlâ
Gittiğine inanmadım
Unutman imkânsız
Döneceğin güne hazırlandım

Bir yas bahçesi içim
Anılar soluk çiçekler
Bakıp büyütmesem her gün

Elbet ölüp gidecekler

Zaman dondu sanki
Her şey sıradandı
İyiyim dedim herkese
Ağlamam zaman aldı
Birkaç eşyan vardı bende
Öylece kaldı
Yoktun artık yanımda
Anlamam zaman aldı
Ağlamam zaman aldı

Bir eski zaman kadınının
Mektubundaki zarafet
Tutsak bir şairin
Göz pınarlarındaki hasret

O kadar kırılgan
İçimdeki çocuk sana inanan
O kadar naif ki hâlâ
Gittiğini anlayamayan

Zaman dondu sanki
Her şey sıradandı
İyiyim dedim herkese
Ağlamam zaman aldı

Birkaç eşyan vardı bende
Öylece kaldı
Yoktun artık yanımda
Anlamam zaman aldı
Ağlamam zaman aldı

Söz & Müzik: Can Temiz

Şarkının analizi: Bu şarkıda sevgilisi tarafından terk edilen bireyin inkâr evresini, ilkel inkâr savunma mekanizmasından olgun inkâr savunma mekanizmasına doğru yaşadığı görülmektedir. Borderline yapıdaki bireyin iyi kendiliğinde, inkârdan yavaş yavaş kabullenmeye geçiş çabası gözlemlenmektedir.

İlk dörtlükte Levlâ' nın inkâr evresine ilk adımı bulunmaktadır. Levlâ, sevgilisinin gidişine inanmamayı tercih edip, bir gün döneceğini varsaymaktadır. Burada Levlâ karakterinin bağlanma nesnesinden kopamayışı gözlemlenmektedir. Gidiş, ayrılış dolayısıyla yas süreci inkâr edilmekte; görmek, kabullenmek istenmemektedir. İkinci dörtlükle yas durumu kısmen

görülmektedir, ancak soluk anılar bakıp büyütülmeye devam edilmektedir. Nakarata geçişle birlikte sesteki duygu durumu da değişmektedir. Sakin ilerleyen müzik ve ses tonu depresif bir hal almakta, sevgilisinin gidişini ve dönmeyişini görmek, Levlâ' yı kötü kendiliğinde bir yas sürecine sokmaktadır. Onun için 'her şey sıradanlaşarak', boşluk ve hiçlik duygularına düşmektedir.

Şarkının ikinci kısmında yas sürecini yaşama rollerini sorgulamaktadır. 'Bir eski zaman kadınının zarıflığıyla' yaşamak ve 'tutsak bir şairin hasretiyle' yaşamak arasında gidip gelmektedir. Ve ardından içindeki saf ve kırılğan çocuğun sevgilisine inanıp; bırakıp gitmesini anlamlandıramamakla inkara devam etmektedir. Burada içindeki çocuktan bahsederken, 'naif' kelimesi kullanılmaktadır. Naif kelimesi saf, tecrübesiz anlamlarına gelmektedir. Bu kelime ile Levlâ, ayrılık anksiyetesiyle baş edememesini, baş etmeyi öğrenememesini anlatmakta ve baş edemediği için de gitmesini anlamlandıramamaktadır.

2. Bize Susmak Yakışır: Öfke

Öl kal ama bu gece yatmam yanında
İhanetin zehri var hâlâ kanında
Kır dök ama yakışmaz benim adamıma
Acizliğin yarığı var hâlâ damağında

Kelimeler bıçaktır bazen
Kanatır dilini dudağını
Kayıp düşer sükûnet elinden

Sadakat bir çocuktur bazen
Açar zaafa kucağını
Ölüm hafiftir sözün bedelinden

Git şimdi yoksa küllerimiz karışır
Sus şimdi bize susmak yakışır
Dur kalbim artık bize de durmak yakışır

Ölü doğmuş
Bir aşkın göbek bağıyla
Tırmanmaya çalıştık
Yeniden hayata

Merhamet girer bazen
Güzel bir kalp kılığına

Bir korkak saklar
Teninin altında

Sevişmek girer bazen
Yasak elma kılığına
Lekeleri saklar
Tenden yamasıyla

Söz: Can Temiz & Demir Demirkan Müzik: Can Temiz & Fatma Turgut & Demir Demirkan

Şarkının analizi: Bu şarkıda, sevgilisi tarafından terk edilen bireyin ikinci yas evresi olan öfke dönemi ve bu dönemdeki bireyin iç çatışmaları gözlenmektedir. Duygular inkâra göre daha sert ve keskin olmasına rağmen gerçeklikle temas artarak kabullenmeye doğru olgun bir ilerleyiş devam etmektedir. Şarkıcının ses tonunda bireyin kötü kendilikte iç çatışma halinde olduğu hissedilmektedir.

İlk dörtlüğü dinlerken Levlâ' nın umutsuz ve depresif duygu durumu sezilenmekte, ayrılığa ve onu aldatan sevgilisine duyduğu öfke yansıtılmaktadır. Öfke duygusuyla birlikte yas sürecini yaşamaya başladığı gözlemlenmekte, ancak 'yakışmaz benim adamıma' ifadesi sevgi nesnesinden kopamamayı ve biraz da inkârı içinde barındırmaktadır. İkinci ve üçüncü bölümlerde öfke ile birlikte terk depresyonuna düşüş fark edilmiştir. Sükûnet elinden kayıp düşerken ölümü tercih etme noktasına gelmektedir. Burada sadakat ve çocukluğu benzeterek sevgi nesnesinden (anneden) bağımsız yaşayamamayı kabul ediş gözlenmektedir. Bu 'zaafa kucağını açarak' o sevgiye, bağlantıya muhtaç olduğunu söylemektedir. Mahşerin altı atlısında (depresyon, kızgınlık, korku, suçluluk, çaresizlik, boşluk) yaşadığı bu duyguları yaşamaktansa ölümü tercih ederek cinai öfkesini kendisine yöneltmektedir.

Nakarattaki ses tonunda öfkenin yoğunluğunu arttırmaktadır. Sevgilisi gitmezse, bu öfkesini ona yansıtıp 'küllerinin karışabileceğini' söylemektedir. Ve ardından bundan vazgeçip; susup, durarak çaresizlik içinde bir kabullenışı yaşamaktadır. İkinci kısımda 'ölü doğmuş bir aşkla' hayata tutunma çabasının da işe yaramadığı belirtilmektedir. Bu aşkla, aslında doğamayan kendi benliğini hayata geçiremeyişini anlatmaktadır. 'Merhamet' ve 'sevişmek' kelimelerini kullanarak, annenin-sevgilinin sevgi ve merhametini elde etmek için kendiliğinden vazgeçtiği bir ilişkinin yaşanmış olması ifade edilmektedir.

3. Antidepresan Gülümsemesi: Pazarlık

Ah ne tatlı sözler hazırladım
Kim bilir kaç aydır
Kimse seni dinlemiyorken
Konuşmak kolaydır

Kafamda durmadan
Bağırıp çağırın
Bir yabancının sesi

Yüzümde kocaman
Yalandan
Bir antidepresan gülümsemesi

Böyle gitme ne olur
Böyle gitme ne olur
Biraz yanımda otur
Diyemedim

Başımı yaslasaydım omzuna
Ağlasaydım
Öpüp koklasaydım
Yapamadım

Yapmadım
Utandım

Sen bana bakma parçalı bulutluyum
Sen mutluysan ben mutluyum
Eski iyi bir dostum yalnızca
Bu gece nasıl olsa

Her canın yandığında
Ara derdim yine beni
Yapabilseydim gözyaşlarımı
Yine silerdim
Diyemedim

Söz: Can Temiz Müzik: Can Temiz & Fatma Turgut & Burak Yerebakan

Şarkının analizi: Borderline yapıdaki Levlâ'nın, ikircikli duyguları ve terk depresyonundayken mahşerin altı atlısına düşmemek için sevgilisini ikna etme çabası fark edilmektedir. Bu şarkıda birey, iyi kendilik halinde bir pazarlık evresi yaşamaktadır. Sevgilisi 'onu dinlemiyorken' onu ikna cümleleri hazırladığını, ama bunun tasarladığı kadar kolay olmadığı anlatılmaktadır.

‘Kafasında durmadan bağıırıp çağırın’ bir başka kendiliği olduğundan bahsedilmektedir. Antidepresan etkisi altında olmakla, o ses arasında kaldığını anlatmaktadır. Buradan depresif duygular yaşadığı yorumu yapılabilen ve nakaratla birlikte sevgilisine gitmemesi için yalvaran hali anlatılmaktadır. Ona yapamayıp, diyemediklerinin etkisiyle yine suçluluk, çaresizlik, korku, öfke, utanç duygularını deneyimlemektedir. Diğer bir deyişle, mahşerin altı atlısına düşmesinden dolayı nakarattaki ses tonu ve müzik de daha yükselerek duygusallaşmaktadır.

İkinci kısımda ‘parçalı bulutlu’ ruh haliyle yine farklı kendilikler, duygular arası çatışmalara atıfta bulunmaktadır. ‘Onun mutluluğuyla mutlu olabilen, eski iyi bir dost’ gibi konuşabileceklerini ifade ederek onu ikna etme süreciyle pazarlık evresinin devam ettiği gözlemlenmektedir. ‘Her canı yandığında onu aramasını’ dileyerek sevgi nesnesinden kopamaması gözlemlenmektedir. Ama kafasında tasarladığı şekilde bu pazarlık cümlelerini ifade edemeyerek bir çaresizliği yaşamaktadır.

4. *Levlâ Vazgeçti: Depresyon*

Gülmüyor yüzün böyle değildin.
Başın öne düşmüş kime eğildin?
Hangi savaşta kime yenildin?
Sen ki neler gördün nelere direndin

Saçların yanmış ateş mi biçtin?
Yüzün rengin solmuş zehir mi içtin?
Taşları günahattan yollar mı geçtin?
Belki de böyle olmayı sen seçtin

Levlâ gözünde yaşlarla vazgeçti!
Levlâ gözünde yaşlarla vazgeçti!
Levlâ sil yaşını bunlar da geçti!
Gülümse biraz bahar geldi

Çıkıyor sesin, sözün mü bitti?
Sustu bülbüller, mevsim değişti
Küstah baharlar, güze dönüştü
Örtün üstünü gün ışığı söndü

Efsanelerin dizelerinde
Sahte bir tanrı gibi
Uyduruk mucizelerimle

Kandırıyorum kendimi

Bitti

Ben kabullenmesem de gitti

Beğensem de beğenmesem de

Söz & Müzik: Can Temiz

Şarkının analizi: Şarkının genelinde arka fonda belli belirsiz bir melodi eşliğinde, depresif ve kısık bir ses tonunun hâkim olduğu duyulmaktadır. Levlâ, terk depresyonundan sonra mahşerin altı atlısındaki duyguları yaşamaya dayanamamakta ve sahte bir kendilikle kabullenme sürecine girmektedir. Özellikle ilk dörtlükte neredeyse hiç enstrüman kullanılmaksızın depresif bir duygu durumu betimlenmektedir. Yüzü gülmeyen, başı öne eğik, yenik bir şekilde savaştan çıkan Levlâ'nın eskiden böyle birisi olmadığı, hayatta daha dirençli olduğu anlatılmaktadır. Sonraki dörtlükte ise yine mahşerin altı atlısı dediğimiz duyguları şu şekilde gözlemlenmektedir: saçları yanmış olmak-öfke; yüzü, rengi solmak-korku; taşları günahattan yollardan geçmek-suçluluk ve en sonunda böyle olmayı seçmek-çaresizlik.

Tüm bunların sonunda sert bir şekilde terk depresyonuna düşen Levlâ, 'gözünde yaşlarla vazgeçerek' 'baharı getirip', sahte kendiliği seçip, gülümsemeyi tercih etmektedir. İkinci kısımda sesinin çıkmaması, bülbüllerin susması, mevsimlerin güze dönüşüp gün ışığının sönmesiyle yine hem yas depresyonu hem terk depresyonu betimlenmiştir. 'Efsanelerin dizelerinde' ile başlayan bölümdeki ses tonlarına dikkat edildiğinde iyi ve kötü iki kendilik sezilenmekte ve burada kendini kandırıp sahte bir kendiliğin seçimi gözlemlenmektedir. Sonunda ise artık ilişkinin bittiği gerçeğini istemese de kabullenmek zorunda kalışını ve yaşadığı bu durumu şarkı sözleriyle aktarıyor olması tespit edilmiştir.

5. *Sen Ona Âşıksın: Kabullenme*

Demek bugün yeni bir hikâyeye başlıyorsun
Dilerim bunun sonu bizimkinden mutlu olsun
Çok şey unutturması gerekiyor şimdi sana
İşi de biraz zor benden sonra aslında

Şarkınız falan olacak
Yeni bir diziyeye başlanacak
Tatiller planlanacak
Fotoğraflar konulacak

Neyse
Seni çok seviyormuş ne tatlı
Ona da her şeyim demişsin
Bana ne kaldı

Sen ona âşıkısın
Sen ona âşıkısın
Sen ona âşıkısın
Tek bir söz söyleme boş ver

Sen ona âşıkısın
Sen ona âşıkısın
Sen ona âşıkısın

Öyle güzel gülme yeter

Sen ona âşıkısın
Sen ona âşıkısın
Sen ona âşıkısın
Böyle bitecekmiş meğer

Çok şey var öğreneceği senin hakkında
Kahveyi şekersiz sütlü seversin mesela
Saçınla oynayınca hemen uyursun
Sebze yemezsin içince çok konuşursun

Umarım onu annene sevdirmeyi becerirsin
Çünkü kendisi benden haz etmezdi bilirsin

Neyse
Biz de taktık o yüzükleri
Ona da verme
Tutamayacağın sözleri

Ne pişman ne düşman ne de kahraman olmaya değer
Savaşmam yarışmam kalbin onla çarpıyorsa eğer

Söz: Can Temiz Müzik: Can Temiz & Demir Demirkan

Şarkının analizi: Bu şarkı Levlâ' nın artık durumu ve sevgilisinin yeni ilişkisini de kabulleniş hikâyesini anlatmaktadır. Şarkının ilk bölümünde unutulacak olmanın verdiği acının yanında durumla yüzleşildiği ve bir kabullenme sürecine girildiği görülmektedir. İkinci ve üçüncü dörtlükte kabullenmeyle birlikte sevgi nesnesine ve geçmiş anılara duyulan bir özlem fark

edilmektedir. Ayrıca hem beğenip (seni çok seviyormuş ne tatlı) hem de fark arama (ona da her şeyim demişsin, bana ne kaldı) durumları farklı kendiliklerin çatışmasını yansıtmaktadır.

Nakarat bölümünde ise aynı ifadedeki farklı duygular (hafif bir öfke, tepki, vazgeçiş, boş veriş) kendilikler arası çatışmalar sonucu yaşanan kabullenme sürecini yansıtmaktadır. Şarkının ikinci kısmında geçen “çok şey var öğreneceği senin hakkında, kahveyi şekersiz sütlü seversin mesela saçınla oynayınca hemen uyursun, sebze yemezsin içince çok konuşursun” şeklinde şarkı sözleri, borderline yapının iyi kendilikte iken partnerini memnun etmek amaçlı hareket ettiği, onun ihtiyaçlarını ve beklentilerini bilmeye ve karşılamaya yönelik olduğunu düşündürmektedir. Ardından gelen dörtlükte dile getirdiği “neyse biz de taktık o yüzükleri, ona da verme tutamayacağın sözleri” ile her ne kadar durumu kabullendiğini göstermeye çalışsa da; hem ayrıldığı partnerine hem de onun yeni sevgilisine yönelik içten içe bir öfke ve kıskançlık duyguları beslediği fark edilmektedir. Şarkıda, “ne pişman ne düşman ne de kahraman olmaya değer, savaşmam yarışmam kalbin onla çarpıyorsa eğer” sözlerinin geçtiği son iki satırda, artık vazgeçmeyle gelen bir kabulleniş ifade ettiğini düşündürmektedir. Ancak pişman, düşman ya da kahraman olmaya değmeyecek bir durum olduğunu belirtmesi, kişinin yaşadığı ilişkiye ve eski partnerine yönelik narsisistik bir küçümsemeye bulunarak terk edilmenin yarattığı incinmişlik duygularını azaltmaya yönelik bir savunma mekanizması içerebileceğini düşündürmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Yas sürecinin, bir başlangıcı ve sonu olması beklenmektedir. Benzer bir şekilde yas, evrelerle ilerleyen bir süreç olarak düşünülmektedir. Bu süreç, her zaman için ilkelden olgun tepkilere doğru ilerlememekte, süreç içerisinde zaman zaman gerilemeler de söz konusu olabilmektedir. Yas sürecindeki bu ayrışmalar, özellikle yası deneyimleyen kişinin kişilik yapılanmasına göre farklılık göstermektedir.

Bu çalışmanın, borderline kişilik özellikleri taşıyan kişilerin, nasıl bir yas süreci deneyimledikleri, her bir yas aşamasında sergiledikleri duygusal tepkilerin neler olabileceği ve bu tepkilerin hangi savunma mekanizması işlevi olarak yorumlanabileceği gibi konularda aydınlatıcı bilgiler sunacağı ve gelecekte yapılacak benzer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Brown-Saltzman, K. (2006). Transforming the grief experience In: Carroll-Johnson RM, Gorman LM, Bush NJ, editors (2006). *Psychosocial nursing care along the cancer continuum*. 2nd. ed., Pittsburgh, Pa.: Oncology Nursing Society (p. 293-312).
www.palyatifbakim.org/images/palyatif/haber/hizmet-ici.../kayip-yas-sureci.pdf
- Gören, A. B. (2016). Engelli Çocuğa Sahip Annelerde Yas Süreci. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, 20(1), 225-244.
- Volkan, V. D. (2010) *Gidenin Ardından*. İstanbul: Oa Yayınları.